

BKK Nett AS
Postboks 7050
5020 BERGEN

Vår dato: 15.06.2016
Vår ref.: 201503893-4
Arkiv: 611
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Martin Windju
22 95 94 90/ mwi@nve.no

Oversendelse av fornyet anleggskonsesjon og områdekonsesjon til BKK Nett AS

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag fornyet BKK Nett AS sine anleggskonsesjoner frem til 1.1.2046. Det er samtidig gitt fornyet områdekonsesjon med avgrensning på hvilket område som dekkes av BKK Netts utvidede områdekonsesjon. Vedtaket vil ikke medføre ny eller endret arealbruk. Vedlagt oversendes NVEs tillatelser.

Disse tillatelsene kan påklages, se opplysninger i konsesjonsdokumentet og nederst i dette brevet. Eventuelle klager vil bli sendt Dem til uttalelse før saken legges fram for Olje- og energidepartementet.

Søknadene

BKK Nett søkte i brev av 23.6.2014 om utvidet områdekonsesjon for andre områder med bymessig preg i BKK Netts konsesjonsområde og om at eksisterende kabler med 45 og 132 kV innenfor Bergen kommune overføres til selskapets utvidede områdekonsesjon. BKK Nett ba i tillegg om avklaring på en del problemstillinger knyttet til konsesjonsplikt og utvidet områdekonsesjon. Se NVE vurderinger i kapitler under.

BKK Nett søkte 19.6.2015 om fornyelse av deres anleggskonsesjoner med utløpsdato 1.1.2016 og 31.12.2016. NVE har gitt konsesjon for fortsatt drift av i alt 50 transformatorstasjoner og 53 kraftledninger.

BKK Nett søkte 8.12.2015 om endring av anleggskonsesjonen for Granvin transformatorstasjon. Den gjeldende anleggskonsesjonen gir tillatelse til å installere en transformator med ytelse 40 MVA og omsetning 132/45 kV. En feil i leveransen av transformatoren medførte at den var påmontert vifter, som medfører at merkeytelsen er 50 MVA. Den feilaktige leveransen har ikke medført kostnader for BKK Nett og viftene vil heller ikke medføre økt støy for omgivelsene. NVE oppdaterer på dette grunnlaget BKK Netts anleggskonsesjon for Granvin transformatorstasjon. Se også vurderinger i kapitlet «Ettermontering av vifter på transformatorer».

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthungsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Voss Energi AS søkte 3.12.2015 om å overføre deler av anleggene i Voss transformatorstasjon til BKK Nett, i henhold til avtale mellom partene. NVE ga tillatelse til overføringen av anlegg den 22.12.2015, ref. NVE 201506980-2. I samme brev ble det opplyst at anleggene ville inkluderes i de fornyede anleggskonsesjonene til BKK Nett. I vedlagt anleggskonsesjon er det spesifisert at BKK Nett har 132 kV samleskinne og et 132 kV bryterfelt i Voss transformatorstasjon.

Eksisterende kabler med spenning opp til og med 132 kV innenfor Bergen kommune

BKK Nett søker om at eksisterende kabler på 45 og 132 kV innenfor Bergen kommune overføres til selskapets utvidede områdekonsesjon. Det fremgår av brev 23.6.2014 at det har vært noe uklart om jordkabler som befinner seg i Bergen kommune, og som ble etablert før konsesjonsendringer i 1999, er omfattet av utvidet områdekonsesjon. BKK Nett har oppfattet at de aktuelle kablene har vært overført til den utvidede områdekonsesjonen og at fremtidige tiltak, herunder flytting av kablene, kan utføres i medhold av den utvidede områdekonsesjonen. Dette gjelder også kabler som inngår som del av overføringer bygget med luftledning.

NVE har behandlet søknaden om overføring av eksisterende kabler fra anleggskonsesjoner til utvidet områdekonsesjon i forbindelse med søknaden om fornyelse av BKKs anleggskonsesjoner. NVEs vurdering er at kabler som går mellom to stasjoner innenfor utvidet områdekonsesjon vil falle inn under den utvidede områdekonsesjonen, og at anleggskonsesjonene for disse kan bortfalle. NVE bekrefter herved at følgende kabler legges inn under BKK Netts utvidede områdekonsesjon, jf. energilovforskriften § 3-3 annet ledd:

- 45 kV Sandviken I – Koengen I
- 45 kV Sandviken II – Koengen II
- 45 kV Sandviken III – Koengen III
- 132 kV Strømgaten – Solheim
- 132 kV Dokken – Solheim
- 132 kV Simonsvik – Dokken
- 132 kV Raveberget – Haugland (1)
- 132 kV Raveberget – Haugland (2)
- 132 kV Fana – Skjold
- 132 kV Dolvik – Rå
- 132 kV Skjold – Dolvik

Kabler som inngår som delstrekninger i en luftledning, vil etter NVEs vurdering ikke omfattes av utvidet områdekonsesjon. Denne vurderingen gjelder uavhengig av hva som tidligere har vært konsesjonsgitt for aktuelle kabler. Dette innebærer at det må søkes om endring av anleggskonsesjonen hvis det skal gjøres tiltak, f.eks flytting, på disse kablene. Ledninger som Loddefjord – Fyllingsdalen og Storetveit – Fyllingsdalen, der deler av ledningen er luftledning, må derfor ha anleggskonsesjon.

Stasjoner som befinner seg innenfor området til den utvidede områdekonsesjonen

BKK Nett beskriver i brev av 23.6.2014 hvordan selskapet mener ordningen utvidet områdekonsesjon bør tolkes, blant annet hvilke stasjoner ordningen bør omfatte og hvilke tiltak som kan utføres i de aktuelle stasjonene. NVE har sett at det har vært noe ulik praksis av ordningen, noe som blant annet har årsak i at anleggskonsesjoner og områdekonsesjoner har vært gitt over en lang tidsperiode. NVE har gjennomgått ordningen for utvidet områdekonsesjon og har på grunnlag av dette arbeidet kommet frem til en presisering av ordningen.

Det er på det rene at transformator- og koblingsstasjoner med spenning over 22 kV kun kan bygges og drives i medhold av en anleggskonsesjon etter energiloven § 3-1. NVE slår videre fast at tiltak i alle transformator- og koblingsstasjoner (herunder stasjoner som befinner seg innenfor en utvidet områdekonsesjon) må ha hjemmel i en anleggskonsesjon. Anleggskonsesjonen angir rammene for hvilke tiltak som kan utføres i stasjonene.

Utvidet områdekonsesjon er gitt for flere av landets største byer der det er distribusjon på spenningsnivåer over 22 kV og opp til 132 kV. Dette er områder der det generelt skjer raskere endringer i nettet enn andre steder i landet, og det derfor oftere må foretas endringer i stasjoner. På dette grunnlaget mener NVE at det bør være større grad av fleksibilitet i anleggskonsesjonene for transformator- og koblingsstasjoner som befinner seg innenfor området til en utvidet områdekonsesjon. Praksis vil være at anleggskonsesjonen ikke spesifiserer transformatorytelse for transformatorer som transformerer fra (maksimalt) 132 kV og nedover. Konsesjonær kan på denne måten styre antallet transformatorer og transformatorenes ytelse, forutsatt at det ikke foretas bygningsmessige endringer (se under).

I tråd med målet om større fleksibilitet for disse transformatorstasjonene, vil NVE også forenkle spesifiseringen av andre installasjoner i stasjonene i anleggskonsesjonene. Punktet nødvendig høyspenningsanlegg vil for disse stasjonene omfatte alle andre elektriske anlegg.

Stasjonenes bygningsmasse og yttergrense (i form av stasjonsgjerde) skal vises i kart og skisser vedlagt anleggskonsesjonen. Arealutvidelser og vesentlige bygningsmessige endringer av stasjonene krever behandling av NVE etter energiloven. Dette kan f.eks være påbygg, ny transformatorcelle, flytting av stasjonsgjerdet eller andre tiltak som kan få vesentlige virkninger for allmenne og private interesser.

NVE anser at alle transformator- og koblingsstasjoner som befinner seg innenfor det kartfestede området for den utvidede områdekonsesjonen faller inn under ordningen. Deler av stasjoner som har spenningsnivå over 132 kV vil derimot ikke være en del av ordningen om utvidet områdekonsesjon.

Stasjonene som er innenfor BKK Netts utvidet områdekonsesjon er samlet i et eget kapittel i vedlagte anleggskonsesjon.

Søknad om utvidelse av konsesjonsområdet for utvidet områdekonsesjon

BKK Nett søker om utvidet områdekonsesjon for områder med bymessig preg innenfor BKK Netts område og viser til at dette kan være aktuelt for sentrumsområdene i de omkringliggende kommunene til Bergen: Os, Fjell og Lindås kommuner. Søknaden begrunnes med at det innenfor BKK Netts område finnes flere store områder med bymessig preg og svært høy utbyggingstakt. I disse områdene vil utvidet områdekonsesjon tillate BKK Nett å handle raskt, f.eks til å bygge i åpne grøfter sammen med andre aktører. Gode traseer stilles gjerne til rådighet på kort varsel. Det vises også til at arealverdiene i disse

områdene er store og at det derfor ikke alltid vil være økonomisk rasjonelt å bygge kraftledninger som luftledning.

Utvidet områdekonsesjon er etter energilovforskriften § 3-3 annet ledd begrenset til å kunne gis for et «avgrenset område med et betydelig bymessig preg». NVE vil vurdere konkret hvilket område som skal omfattes. Et kart vedlagt konsesjonsdokumentet vil angi den geografiske avgrensingen til den utvidede områdekonsesjonen. I denne vurderingen er det to viktige kriterier som spiller inn. Det ene kriteriet er at distribusjon av kraft i dette området skjer med spenning over 22 kV. NVE foretar en konkret vurdering av hvilke nettanlegg som passer til beskrivelsen. Det andre kriteriet er at området må ha en karakter som gjør det vanskelig, i betydning lite realistisk, å bygge luftledninger. Et tettbebygde byområde er et eksempel på et område som passer til denne beskrivelsen. Selv i de største byene i landet finnes korridorer eller områder der det både finnes og kan bygges luftledninger, men NVE finner det lite hensiktsmessig å unnta f.eks mindre friområder. Ut fra de to kriteriene gjør NVE en helhetlig vurdering rundt hvilket sammenhengende område som bør omfattes av den utvidede områdekonsesjonen.

Som en av landets største byer er det på det rene at Bergen by har «betydelig bymessig preg». Spørsmålet er om hele Bergen kommune og eventuelt enkelte omkringliggende områder i andre kommuner også vil falle inn under beskrivelsen. NVE mener at de sentrale delene av Bergen by utvilsomt vil omfattes av en utvidet områdekonsesjon. Området har så tett bebyggelse at det ikke vil være mulig å bygge luftledning, samtidig som distribusjonen skjer på både 45 og 132 kV. I den andre ytterkant er det i nord og øst i Bergen kommune store, sammenhengende LNF-områder. Disse områdene har på ingen måte «betydelig bymessig preg» og vil derfor ikke være omfattet av den utvidete områdekonsesjonsordningen.

Gjenstående spørsmål er da om andre tett bebygde områder i Bergen og nabokommunene Fjell, Os og Askøy skal omfattes. NVE mener at også områder i Bergen kommune som Fana, Loddefjord, deler av Åsane og deler av Arna tilfredsstillende kriteriene for utvidet områdekonsesjon. I tillegg til å ha flere transformeringpunkter, er det her både tett bebyggelse og nye utbyggingsområder de nærmeste år.

I Fjell kommune er det tett bebyggelse i deler av kommunen, særlig på Litlesotra og østsiden av Sotra. Litlesotra og Ågotnes transformatorstasjoner har spenning over 22 kV. Avstanden mellom stasjonene er ganske stor og seg imellom kan de ikke sies å ha distribusjon over 22 kV. Litlesotra er imidlertid nært tilknyttet stasjoner i Bergen og Askøy transformatorstasjon på Askøy. NVE vurderer at de tettbebygde delene av Litlesotra tilfredsstillende kravene til utvidet områdekonsesjon.

BKK Nett har også søkt om utvidet områdekonsesjon for Askøy. Her har imidlertid Askøy Energi ordinær områdekonsesjon i dag. NVE anser det som lite hensiktsmessig med områdekonsesjon og utvidet områdekonsesjon fordelt på to selskaper. NVE vil derfor ikke innvilge BKK Nett utvidet områdekonsesjon på Askøy.

Os transformatorstasjon er i dag eneste transformatorstasjon i Os kommune over 22 kV, men det er konsesjonsgitt en ny Ulven transformatorstasjon. Disse stasjonene vil forsynes via lange luftledninger fra Fana. Os er adskilt fra andre bymessige områder rundt Bergen. Mangelen på distribusjon over 22 kV og at Os ikke hører sammen med andre tett bebygde områder, medfører at NVE ikke ser at dette området kan omfattes av ordningen.

Området som omfattes av utvidet områdekonsesjon er vist i kart vedlagt områdekonsesjonen.

Om kabling av eksisterende luftledning i medhold av utvidet områdekonsesjon

BKK Nett skriver i brevet av 23.6.2014 at selskapet i medhold av utvidet områdekonsesjon bør kunne foreta endringer på luftledninger med 45 og 132 kV som ikke belastes nettkundene. Eksempelvis er dette tilfeller med ekstern finansiert kabling av eksisterende luftledninger. BKK Nett viser til at denne type tiltak vil ha minimale virkninger for samfunnet.

Etter NVEs vurdering vil ombygging av eksisterende luftledninger gitt ved anleggskonsesjon til et kablet/delvis kablet anlegg, kreve konsesjonsbehandling etter energiloven § 3-1. En slik ombygging vil innebære en fornyelse av eksisterende anlegg. NVE peker videre på at en utvidet områdekonsesjon vil ikke gi nødvendig grunnlag for å rive en eksisterende luftledning gitt i medhold av en anleggskonsesjon. I de tilfellene hvor en eksisterende luftledning med anleggskonsesjon ønskes nedlagt og ikke skal erstattes av et kablet anlegg, skal det søkes om tillatelse til nedlegging fra NVE, jf. energilovforskriften § 3-5 bokstav d.

Etter NVEs vurdering vil søknader om ombygging av luftledninger til kablede anlegg med ekstern finansiering av kabling normalt sett være lite ressurskrevende både for søker, NVE og andre og generelt ha kort saksbehandlingstid.

Om spesifisering av luftledninger

Anleggskonsesjonen har spesifisert et minimumstverrsnitt på de enkelte luftledninger og kabler. Dette åpner for at konsesjonær kan skifte ut liner og kabler til høyere tverrsnitt ved behov, uten å søke endring av anleggskonsesjonen til NVE. Det kreves konsesjonsbehandling for endringer som vil kunne ha virkninger for allmenne interesser og tredjepart, herunder endringer på master, trasé, lineantall etc.

Ettermontering av vifter på transformatorer

BKK Nett har stilt spørsmål om ettermontering av vifter på transformatorer er et konsesjonspliktig tiltak etter energiloven § 3-1. Ettermontering av vifter på eksisterende transformatorer kan gi 25 % økning av transformatorytelsen. Tiltaket medfører en oppdatering av transformatorens merkeytelse. Tiltaket er relativt rimelig, vil ikke gi vesentlige virkninger for tredjepart og vil kunne ha positive virkninger for transformatorens levetid. På dette grunnlaget vurderer NVE at det ikke kreves konsesjonsbehandling etter energiloven § 3-1 for ettermontering av vifter. Ved en fornyelse av stasjonens anleggskonsesjon, vil den nye ytelsen bli oppdatert. Ved søknad om nye transformatorer, bør totalytelsen inkludere vifter dersom det etableres samtidig.

Orientering av grunneiere/rettighetshavere og naboer

NVE orienterer berørte kommuner og fylker om vedtaket med en kopi av dette brevet. NVE vil kunngjøre konsesjonsvedtaket i lokale og regionale aviser, slik at berørte grunneiere, rettighetshavere og andre blir gjort kjent med vedtaket. Regning for kunngjøring vil bli sendt til tiltakshaver.

Klage

Vedtaket kan påklages til Olje- og energidepartementet innen 10. august. NVE har innvilget lenger klagefrist enn tre uker grunnet sommerferie. En klage skal være skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Etter forvaltningsloven skal NVE vurdere klagene og forberede saken før den sendes til Olje- og energidepartementet. Vi foretrekker at klager sendes til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Siv Sannem Inderberg
seksjonssjef

Martin Windju
rådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Kopi til:

Askøy kommune
Austrheim kommune
Bergen kommune
BKK Nett AS v/Per Ivar Trollnes Tautra
Fjell kommune
Granvin herad
Gulen kommune
Kvam herad
Lindås kommune
Masfjorden kommune
Meland kommune
Modalen kommune
Os kommune (Hordaland)
Osterøy kommune
Radøy kommune
Samnanger kommune
Sund kommune
Ullensvang herad
Ulvik herad
Vaksdal kommune
Voss kommune
Øygarden kommune